

Evaluering af egne uddannelser med inddragelse af eksterne eksperter

I en institutionsakkreditering vurderer et eksternt akkrediteringspanel, om en uddannelsesinstitution har et velfungerende kvalitetssikringssystem, der kan sikre tilstrækkelig kvalitet og relevans af egne uddannelser. Som et vigtigt aspekt i denne vurdering skal panelet vurdere institutionens arbejde med at evaluere egne uddannelser med inddragelse af eksterne eksperter. Det fremgår således af akkrediteringsbekendtgørelsens kriterium IV, at institutionen skal sikre, ”at der gennemføres regelmæssige evalueringer af uddannelserne med inddragelse af eksterne eksperter, og at resultaterne herfra inddrages i den videre udvikling af uddannelsernes mål, indhold og tilrettelæggelse” (sidste uddybningspunkt under kriterium IV). Institutionen skal altså vise, at den selv tager ansvar for løbende og systematisk at evaluere sine uddannelser i den periode, institutionen er positivt akkrediteret.

Formålet med dette notat er at tydeliggøre, hvad der bliver lagt vægt på i den forbindelse.

Notatet indeholder for det første afsnittet *Vurderinger af praksis i 2014-15*, hvor der bliver givet en række eksempler på evalueringsmodeller og praksisser fra de første institutionsakkrediteringer i 2014-1015, som akkrediteringspanelerne har været kritiske over for i deres vurderinger.

For det andet peger notatet i det efterfølgende afsnit på en række *centrale spørgsmål ved uddannelsesevaluering*, som en uddannelsesinstitution med fordel kan tage med i sine overvejelser om valg af model for uddannelsesevaluering. Sigtet med de centrale spørgsmål er at tydeliggøre, hvor akkrediteringspanelerne kan forventes at have fokus, når de skal vurdere modeller og praksisser.

Den rigtige evalueringsmodel afhænger i høj grad af konteksten, dvs. på hvilken uddannelsesinstitution, den skal fungere. Der findes ikke én idealmodel, som kan anbefales frem for andre, og derfor fremhæ-

25. marts 2015

Danmarks
Akkrediteringsinstitution
LedelsessekretariatetBredgade 38
1260 København K
Tel. 3392 6900
Fax 3392 6901
Mail akkr@akkr.dk
Web www.akkr.dk

CVR-nr. 3060 3907

ver notatet ikke positive eksempler, som kunne opfattes som anbefalinger. I stedet er der fokus på de elementer, som akkrediteringspanelerne har været kritiske overfor i deres vurderinger i 2014-2015. Panelernes kritiske overvejelser danner baggrund for rækken af spørgsmål, som institutionerne kan overveje. I de offentliggjorte akkrediteringsrapporter kan man læse om andre evalueringsmodeller og praksisser, som er vurderet positivt af panelerne.

At institutionerne skal evaluere egne uddannelser med inddragelse af eksterne eksperter er et nyt krav, som blev indført med institutionsakkreditering i 2013. I de første institutionsakkrediteringer i 2014-15 blev praksis vurderet i lyset af dette. Der var forståelse for, at forskellige modeller for evaluering af uddannelser ikke var fuldt etablerede, og at institutionerne kun i begrænset omfang havde gjort sig erfaringer med gennemførelsen af evalueringerne. I takt med at institutionerne må forventes at indarbejde og videreudvikle deres evalueringsmodeller for uddannelsesevaluering, vil praksis fremadrettet blive vurderet herudfra.

Vurderinger af praksis i 2014-15

De første institutionsakkrediteringer i 2014-15 viser, at flere uddannelsesinstitutioner har udviklet og gennemprøvet modeller for evaluering af uddannelser med inddragelse af eksterne eksperter. Det er fx modeller, der inviterer til nye og udfordrende vinkler på en uddannelses mål og tilrettelæggelse, som institutionen kan anvende i videreudviklingen af uddannelsen.

Omvendt viser de første institutionsakkrediteringer også evalueringsmodeller og praksisser, der i den konkrete kontekst har vist sig mindre hensigtsmæssige, og som de enkelte akkrediteringspaneler har været kritiske over for i deres vurderinger. Dette uddybes herunder.

Flere akkrediteringspaneler har kritiseret institutioner for at mangle klare procedurer for, hvordan evalueringerne skal gennemføres. Det er enten slet ikke beskrevet i institutionens materiale, eller også er det et bevidst valg, at evalueringerne kan gennemføres forskelligt. Panelerne har peget på, at valgfrihed kan betyde, at vigtige elementer i uddannelserne, for eksempel forskningsbaseret eller aftagerinddragelse, ikke bliver evalueret.

Der er også eksempler på akkrediteringspaneler, der har kritiseret, at en institutions evalueringskoncept ikke omfatter uddannelsen samlet set, men for eksempel kun et modul på uddannelsen, eller at konceptet samler flere uddannelser i samme evaluering. Ved kun at kigge på dele af uddannelsen, fx et modul ad gangen, går der dels lang tid før hele uddannelsen er evalueret, dels er det vanskeligt at evaluere sammenhæng og progression på uddannelsen samlet set. Panelerne

har ligeledes vurderet det kritisk, hvis de enkelte uddannelser ikke bliver evalueret grundigt hver for sig.

Profilerne for de eksterne eksperter, som skal bidrage til evaluering af en uddannelse, er også berørt i enkelte institutionsakkrediteringsrapporter. Det har blandt andet vakt bekymring blandt akkrediteringspanelerne, hvis eksperternes profiler ikke i tilstrækkelig grad dækker den enkelte uddannelses fagområde – eksempelvis hvis det eksterne ekspertpanels samlede profil er for snæver, og der mangler dybtgående viden om uddannelseskvalitet og –udvikling.

Flere akkrediteringspaneler har været opmærksomme på, hvordan evalueringerne af de enkelte uddannelser spiller sammen med det øvrige kvalitetsarbejde på institutionen, og om problemstillinger, der er identificeret i en uddannelsesevaluering, bliver udnyttet til organisatorisk læring. Sammenhængen med det samlede kvalitetssikrings-system er også vigtig for at sikre, at institutionens ressourcer bliver udnyttet på bedst mulig måde.

Et yderligere kritikpunkt, der er blevet rejst af flere akkrediteringspaneler, er, at evalueringen ikke har fokus på uddannelsens gennemførelse i praksis, men kun på det beskrevne niveau. Dette har været tilfældet, når en evaluering udelukkende baserer sig på læsning af skriftligt materiale og ikke omfatter møder med undervisere og studerende på den enkelte uddannelse/udbudssted.

Endelig har akkrediteringspanelerne været opmærksomme på, hvem der fastlægger formål og fokuspunkter for evalueringerne. Dvs. om det er de eksterne eksperter, der udvælger temaerne for evalueringen, eller om det er institutionen selv.

Centrale spørgsmål til uddannelsesinstitutionernes evalueringer af egne uddannelser med inddragelse af eksterne eksperter

Her følger en række spørgsmål, som er vigtige for uddannelsesinstitutionerne at overveje i forbindelse med arbejdet med evaluering af egne uddannelser med inddragelse af eksterne eksperter. Det er spørgsmål, som akkrediteringspanelerne kan forventes at have fokus på i deres vurderinger af evalueringsmodeller og praksisser i den konkrete kontekst på den enkelte institution.

Spørgsmålene handler om evalueringens formål, regelmæssighed, eksperters profil, valg af temaer, fokus på uddannelsen samlet set, dokumentations- og informationsgrundlag samt hvordan evalueringen inddrages i den videre udvikling af uddannelsen.

Spørgsmålene er formuleret på baggrund af de erfaringer, som fulgte af den første runde af institutionsakkrediteringer i 2014-2015. Sigtet

med at formulere punkterne som spørgsmål er at henlede opmærksomheden på centrale aspekter og at understrege, at der er flere mulige evalueringsmodeller afhængig af den enkelte institutions situation, samt at enhver model vil blive vurderet ud fra den konkrete kontekst, den indgår i.

Er **formålet** med de regelmæssige evalueringer tydeligt beskrevet? Herunder også hvordan uddannelsesinstitutionen sikrer, at evalueringerne bidrager til at sikre og udvikle kvaliteten og relevansen af uddannelsen samlet set?

Er der en **evalueringsplan**, der omfatter alle institutionens uddannelser? Er det tydeligt med hvilken **regelmæssighed**, evalueringerne gennemføres?

Er de eksterne eksperter **profiler** tydelige? Hvordan sikres det, at eksperterne har tilstrækkelig indsigt i uddannelsen og fagområdet, så de kan gå i dialog med uddannelsen og bidrage med input til at udvikle dens mål, indhold og tilrettelæggelse? Hvordan sikrer uddannelsesinstitutionen sig, at eksperterne er så tilstrækkeligt uafhængige af institutionen, at de kan udfordre institutionen med hensyn til udvikling af uddannelsens mål, indhold og tilrettelæggelse?

Er det tydeligt, hvem der vælger **temaet**/temaerne for evalueringen? Hvordan har de eksterne eksperter mulighed for at definere og fastlægge temaer, som de anser som centrale for udviklingen af uddannelsens mål, indhold og tilrettelæggelse?

Har evalueringen fokus på **uddannelsen samlet set**? Hvordan sikrer uddannelsesinstitutionen sig, at evalueringen ser på den samlede uddannelse, og at resultaterne kan anvendes specifikt i forhold til den evaluerede uddannelse? På det professions- og erhvervsrettede område kan det være relevant at se på både det nationale niveau, institutionsniveauet og udbudsniveauet. Hvis niveauerne evalueres tidsmæssigt forskudt og eventuelt af forskellige aktører, kan det være relevant at overveje, hvordan de kan spille sammen i et samlet blik på uddannelsen.

Har uddannelsesinstitutionen forholdt sig til **dokumentations- og informationsgrundlaget**? Hvordan sikrer uddannelsesinstitutionen sig, at både det beskrevne niveau og oplysninger om uddannelsens måde at fungere på i praksis inddrages i evalueringen?

Har uddannelsesinstitutionen forholdt sig til, hvordan resultaterne af evalueringen **inddrages i den videre udvikling** af uddannelsens mål, indhold og tilrettelæggelse? Er det klart, hvem der har ansvar for at følge op, og hvornår? Og hvordan er samspillet mellem evalueringen og den øvrige del af kvalitetssikrings- og udviklingsarbejdet på institutionen tænkt og planlagt?